

MALCOLM X: VA DIR LA VERITAT A LA NOSTRA GENERACIÓ DE REVOLUCIONARIS

Jack Barnes
5 de març de 1965

Extret del llibre "Malcolm X habla a la juventud" ed. Pathfinder.

Els següents són fragments del discurs donat per Jack Barnes en nom de l'Aliança de la Joventut Socialista en la reunió que rendí tribut a Malcolm X, a la que assistiren més de 200 persones, i que fou organitzada pel Militant Labor Forum en el seu saló del Baix Manhattan. Altres oradors inclogueren a James Shabazz, un proper col·laborador de Malcolm; Farrell Dobbs, secretari nacional del Partit Socialista dels Treballadors; i Robert DesVerney, un redactor del Militant. La reunió fou moderada pel candidat presidencial del PST al 1964, Clifton DeBerry.

Voldria parlar aquesta nit no sols en nom dels joves socialistes de l'Aliança de la Joventut Socialista, sinó en nom de tots els joves revolucionaris del nostre moviment en el món que haurien volgut parlar en un acte commemoratiu de Malcolm X però que no poden estar aquí. Això és particularment cert d'aquells que a Àfrica, al Mitjà Orient, França i Anglaterra recentment van tenir la oportunitat de veure i escoltar a Malcolm.

Malcolm fou el dirigent de la lluita per l'alliberació del poble negre. Fou, com digué Ossie Davis en el seu funeral, el lluminós príncep negre, la virilitat dels Harlems del món. Li pertany en primer lloc, i per damunt de tot, al seu poble.

Tot i així, també fou el mestre, l'inspirador i el dirigent d'un grup molt més petit, la joventut socialista revolucionària d'Amèrica. Per a nosaltres era el rostre i la veu autèntica de les forces de la revolució americana. I, sobretot, va dir la veritat per la nostra generació de revolucionaris.

Què era el que atreia als joves revolucionaris cap a Malcolm X? I encara més important, què és el que sovint convertia als joves que l'escoltaven -inclús a joves que no eren negres- en revolucionaris? Jo crec que principalment foren dues coses. Primer, deia la veritat plana: sense adornaments, sense vernissos i intransigent. Segon, fou l'evolució i el contingut del pensament polític de Malcolm.

Malcolm va veure com de profundes eren la hipocresia i la falsedat que cobreixen les veritables relacions socials que conformen la societat americana. Per ell lo decisiu no eren tant les mentides que propagaven la classe dominant i els seus portaveus, sinó les mentides i falsedats sobre el seu poble -sobre el

seu passat i les seves potencialitats- que aquest mateix poble acceptava.

El missatge de Malcolm al ghetto, la seva agitació contra el racisme, tenia un caràcter especial. El que deia i el que feia emanaven de l'estudi de la història dels afroamericans. Explicava que perquè els americans negres sabessin què fer -per saber com arribar a conquerir la llibertat- primer havien de respondre a tres preguntes: D'on vas venir? Com vas arribar a on estàs? Qui és responsable de la teva situació?

La veritat que Malcolm plantejava era explosiva perquè emanava d'un estudi detallat de com fou esclavitzat el poble afroamericà. Va difondre els fets que s'han suprimit dels llibres ordinaris d'història i que no s'admeten a les escoles.

Mentre fou membre dels Musulmans Negres i després que els deixà, Malcolm ensenyava que el procés mitjançant el qual s'esclavitzà als africans fou el de deshumanitzar-los. Recorrent a una crueltat atroç, comparable a la dels pitjors camps de concentració dels nazis, els ensenyaren a témer al blanc. Sistemàticament els anaren desposseint de la seva llengua, cultura, història, nom, religió i tot vincle amb la seva llar a Àfrica: els desposseïren de la seva identitat. Els anomenaren *Negres*, per indicar aquesta falta d'identitat i aquesta negació del seu origen africà.

Especialment després de la seva "emancipació" se'ls inculcà la virtut cristiana de la humilitat i de la submissió i de la seva recompensa en el cel. Se'ls ensenyà que Àfrica era una jungla on la gent vivia en barraques de fang i que al portar-los a Amèrica l'home blanc els havia fet un gran favor.

Malcolm li preguntava al negre americà: Qui t'ensenyà a odiar-te? Qui t'ensenyà a ser pacifista? És que *ell* és pacifista? Qui va dir que el poble negre no es pot defensar a sí mateix? És que *ell* no es defensa? Qui et va ensenyar a no passar-te de la ratlla i a no avançar massa de pressa en la teva lluita per la llibertat? *Ell* té alguna cosa a perdre amb la rapidesa de la teva victòria? Qui et va ensenyar a votar per la guineu per escapar-te del llop? Què és el que et dona a canvi la guineu?

Aquestes preguntes i moltes més no necessitaven resposta. Totes les preguntes anaven dirigides a aquells que no tenien res a perdre ni res a defensar en el sistema tal i com existeix avui en dia.

Les seves idees polítiques foren l'altre factor que jugà un paper important en el desenvolupament dels qui aprengueren d'ell. En primer lloc, ell creia que la unitat afroamericana era necessària i així ho explicava. Creia que era necessari que un basés les seves aliances en la seva pròpia unitat i que rebutgés de forma incondicional tota aliança degradant o basada en baralles. La batalla per la llibertat sols es pot dur a terme a partir d'aquesta unitat i de la dignitat i respecte propi que l'acompanyen. Els qui esbiaixessin aquest pas condemnarien als negres americans a no ser més que la cua d'un estel de forces més conservadores.

"No podem pensar en unir-nos a altres, sense haver-nos unit primer nosaltres

mateixos. No podem ni pensar en ser-los acceptables a altres sense primer demostrar que som acceptables davant de nosaltres mateixos. Un no pot unir plàtans amb fulles soltes”. Malcolm sabia que els afroamericans ja n'havien tingut més que suficient d'aquest tipus d'unitat: amb els liberals, amb el Partit Comunista i amb el Partit Socialista.

En segon lloc, ell parlava sobre la defensa pròpia i el veritable significat de la violència. Contínuament assenyalava que la font de la violència era l'opressor, no l'oprimit. Constantment assenyalava com l'opressor utilitza la violència. Per una banda de la boca del govern i la premsa al negre americà li prediquen pacifisme, mentre que per l'altre banda de la boca anuncien fredament que aniquilaran a tots els nord-vietnamites que els doni la gana. Malcolm mai es va cansar d'assenyalar la hipocresia que amagava aquesta forma de pacifisme, la seva ineficàcia i el seu caràcter degradant i menyspreador.

En la primera reunió del Militant Labor Forum en que parlà, Malcolm ens va dir, “Si George Washington no va aconseguir per a aquest país la independència de forma no violenta, i si Patrick Henry no feu una declaració no violenta, i si vostès m'ensenyaren a veure'ls com a patriotes i herois, aleshores ja és hora que entenguin que he estudiat els seus llibres amb molt de compte... Cap persona blanca lluitaria per la seva llibertat de la mateixa forma en que ens ha ajudat a mi i a tu a lluitar per la nostra llibertat. No, cap d'ells ho faria. Quan es tracta de la llibertat del negre, el blanc participa en viatges de la llibertat i en assentades, és no violent i canta 'anem a triomfar' i aquest tipus de coses. Però, quan la propietat de l'home blanc es veu amenaçada, o quan la llibertat de l'home blanc es veu amenaçada, aleshores ell no és no violent”.

En tercer lloc, a diferència de qualsevol altre dirigent negre i a diferència de qualsevol altre dirigent de masses de la meva època, contínuament va desemmascarar el veritable paper del Partit Demòcrata i assenyalà que és un error pensar que el govern federal d'aquest país alliberarà a l'afroamericà. Va dir, “Els demòcrates obtenen el recolzament dels negres, tot i així, els negres no n'obtenen res a canvi. Els negres posen als demòcrates en primer lloc, però els demòcrates posen al negre a l'últim. I el pretext que utilitzen els demòcrates és culpar als dixiecrats. Un dixiecrat no és res més que un demòcrata disfressat... Perquè Dixie en realitat és tot el territori al sud de la frontera canadenca”.

Enlloc d'atacar als titelles, Malcolm X sempre buscà com exposar qui *realment* eren responsables de preservar el racisme en aquesta societat. Quan Murphy, el cap de policia de Nova York, el va titllar a ell i a altres “d'irresponsables”, Malcolm va respondre que Murphy sols estava fent la seva feina. El patró de Murphy, l'alcalde Wagner, era el veritable responsable de l'acusació, va dir.

Malcolm mai es cansava d'explicar i d'ensenyar que el responsable de mantenir el racisme al nord i al sud era el govern federal encapçalat pel president Johnson. Al fer-ho Malcolm demostrava la persistència del tracte inhumà dels negres i el fet de que els qui dirigeixen aquesta societat són responsables de la situació que enfronta el poble negre. Com assenyalà un dels seus camarades, el germà Benjamin, en una reunió recent de la Organització de la Unitat

Àfro-Americana, el nord és responsable del racisme que existeix al sud, perquè “foren ells qui guanyaren la Guerra Civil”.

Cada cop que parlava sobre el Partit Demòcrata sortia a la llum un altre aspecte de Malcolm: la seva capacitat per traduir les idees complexes i importants que desenvolupava i absorbia, el llenguatge dels qui ell sabia que canviarien el món. La capacitat de parlar als oprimits de forma clara ha estat el geni singular de tots els grans dirigents revolucionaris de la història.

El *Militant* [de l'1 de juny de 1964] informà que en la seva roda de premsa Malcolm va dir que el president Johnson era un hipòcrita. Assenyalà que Richard Russell, l'amic més proper a Johnson al Senat, estava encapçalant la lluita contra la llei pels drets civils. Un periodista desafià a Malcolm, dient que l'amistat de Johnson amb Russell no provava res. Malcolm el mirà amb el seu somriure acostumat i espontàniament li va dir, “Si em dius que t'oposes a assaltar bancs i el teu millor amic és Jesse James, aleshores tinc motius per dubtar de la teva sinceritat”.

L'últim aspecte en quant al seu desenvolupament polític que va tenir una enorme importància per a l'educació dels joves que el seguien, que recorrien a ell o que de moltes formes eren educats per ell, fou el seu internacionalisme revolucionari.

Malcolm va donar com a mínim tres raons per explicar la seva perspectiva internacionalista. La primera era la identitat comú de l'estructura de poder que practicava el racisme en aquest país i que practicava l'imperialisme a l'estranger. “Aquest sistema no sols ens regeix a Amèrica, regeix al món”, va dir.

En segon lloc, sols quan els afroamericans s'adonaren de que són part de la gran majoria de persones no blanques en el món que estaven lluitant per la llibertat i que l'estaven conquerint, tindrien el valor de lliurar la batalla per la llibertat per tots els mitjans que siguin necessaris.

Malcolm va dir que “entre els anomenats negres en aquest país, com a regla general els grups de drets civils, els que creuen en els drets civils, es passen la major part del temps tractant de demostrar que són americans. La seva manera de pensar és generalment interna, es limita a les fronteres d'Amèrica, i sempre s'ubiquen a sí mateixos ...en l'escenari americà, i l'escenari americà és un escenari blanc. Quan un home negre es troba en aquest escenari americà, automàticament es troba en una minoria. És qui té les de perdre, i en la seva lluita sempre pren una actitud pidolaire, de barret en mà, transigent”. Tot i així, digué: Nosaltres no pidolem, ni els agraïm que ens donin el que haurien d'haver-nos donat fa 100 anys.

Per últim, hi ha el fet de que en última instància la llibertat sols es pot conquerir en una part del món quan es conquereixi a tot arreu. A Àfrica va dir: “El nostre problema és també el vostre problema... Els vostres problemes mai quedaran resolts totalment fins que, i a no ser que, es resolguin els nostres. Mentre no se'ns respecti, i fins que no se'ns respecti, mai els respectaran plenament a

vostès. A vostès mai els reconeixeran com a éssers humans lliures fins que, i a no ser que, a nosaltres també se'ns reconegui i se'ns tracti com a éssers humans”.

Tot i que Malcolm X provenia d'un ghetto americà, parlava en nom del ghetto americà i dirigia el seu missatge sobretot al ghetto americà, és una figura d'importància internacional que desenvolupà les seves idees amb relació als grans esdeveniments de la història mundial a la seva època.

Si s'hagués de comparar a Malcolm X amb una altre figura internacional, el paral·lel més notable és amb Fidel Castro. Ambdós pertanyen a la generació que es formà ideològicament sota les circumstàncies bessones de la Segona Guerra Mundial i de les monstruoses traïcions i negligències de Partits Comunistes estalinitzats. Aquests homes van trobar el seu rumb cap a la lluita revolucionària pel seu propi compte, eludint tant a la socialdemocràcia com a l'estalinisme.

Cada un d'ells partí de la lluita emancipadora del seu propi poble oprimit. Cada un acollí el nacionalisme del seu poble com a quelcom necessari per mobilitzar-lo en la lluita per la seva llibertat. Cada un subratllà la importància de la solidaritat entre els oprimits a tot arreu del món en la seva lluita contra un opressor comú.

Fidel no començà com un marxista complet ni com un socialista revolucionari. Al igual que Malcolm, estava resolt a guanyar l'alliberament nacional del seu poble “per tots els mitjans que fossin necessaris” sense baralles amb ningú que tingués algun interès en joc en les condicions existents.

El compromís de Fidel Castro amb la independència política i amb el desenvolupament econòmic de Cuba el conduí finalment a oposar-se al capitalisme. De manera semblant, la posició intransigent que adoptà Malcolm contra el racisme, el portà a identificar-se amb les revolucions dels pobles colonials que s'estaven tornant en contra del capitalisme, i a concloure, finalment, que en aquest país, per obtenir la llibertat, era necessària l'eliminació del capitalisme. Així com Fidel Castro descobrí que no hi pot haver independència política ni desenvolupament econòmic en un país colonial sense trencar amb el capitalisme, Malcolm també havia arribat a la conclusió que el capitalisme i el racisme estaven entrelligats a Estats Units, que per poder eliminar el racisme s'havia d'arrancar el sistema d'arrel.

El nacionalisme negre de Malcolm tenia com a objectiu preparar al poble negre per lluitar per la seva llibertat. “L'error més greu del moviment”, va dir en una entrevista apareguda en el *Village Voice* del 25 de febrer, “ha estat tractar d'organitzar a un poble adormit al voltant de fites específiques. Primer un ha de despertar al poble; aleshores sí que hi haurà acció”.

“S'ha de despertar-lo perquè descobreixi la seva explotació?” li preguntà l'entrevistadora.

“No. Perquè descobreixi la seva humanitat, el seu propi valor i el seu llegat”,

respongué.

Tot el que li deia al poble negre tenia com a finalitat elevar la seva confiança, organitzar-lo independentment dels qui l'oprimien, ensenyar-li qui era responsable de la seva situació i qui eren els seus aliats. Explicava que el poble negre era part de la gran majoria: els no blancs i els oprimits del món. Ensenyava que la llibertat sols es podia conquerir lluitant per ella; mai li han regalat a ningú. Explicà que sols es podria conquerir fent una veritable revolució que arrenqui d'arrel i canviï tota la societat.

D'aquí que no sorprèn que molta gent que es considerava socialista, d'esquerres i fins marxista no pogués reconèixer ni identificar-se amb el caràcter revolucionari de Malcolm. No podien reconèixer el contingut revolucionari d'aquest gran dirigent que lluitava les noves formes, el llenguatge i els colors foscos del ghetto proletari americà.

Tot i lo singular i formidable que fou com a individu, ell no podria haver aconseguit aquesta visió a no ser que les condicions en aquest país fossin tals que ho fessin possible. Tot i que ningú pot reemplaçar-lo, el fet de que va fer el que va fer, de que es desenvolupà com el dirigent revolucionari que era, és prova de que hi ha més Malcolms per venir.

Fou prova d'igual forma que Fidel fou prova. Fidel es va mantenir ferm a 90 milles de l'imperialisme més poderós del món, el deixà amb un pam de nas i ens demostrà, "Vegin, sí es pot! Ells no poden seguir controlant el món per sempre".

Malcolm va anar inclús més enllà que Fidel, perquè Malcolm desafià al capitalisme americà des de dins. Per la nostra generació de revolucionaris fou la prova vivent de que pot ocórrer i de que passarà aquí també.

La nostra tasca, la tasca de l'Aliança de la Joventut Socialista, és ensenyar-li a la joventut revolucionària d'aquest país a que distingeixi entre el nacionalisme dels oprimits i el nacionalisme de l'opressor, ensenyar-li a diferenciar entre les forces d'alliberament i les forces dels explotadors; ensenyar-li a escoltar les veus de la revolució sense importar les formes que adoptin; ensenyar-li a distingir entre la defensa pròpia de la víctima i la violència de l'agressor; ensenyar-li a no cedir ni un pam al liberalisme blanc i a buscar com a germans i camarades als hereus de Malcolm, a l'avantguarda del ghetto.